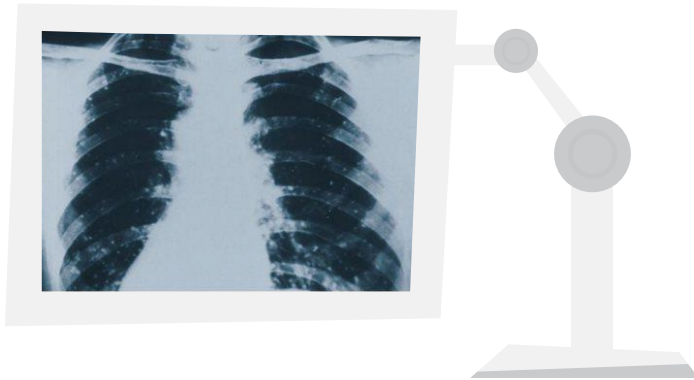

HỎI ĐÁP & VỀ BỆNH LAO TUBERCULOSIS

Centers for Disease
Control and Prevention
National Center for HIV/AIDS,
Viral Hepatitis, STD, and
TB Prevention

HỎI ĐÁP & VỀ BỆNH LAO TUBERCULOSIS 2021

Tài liệu Hỏi Đáp về Bệnh Lao (TB) cung cấp thông tin về cách chẩn đoán và điều trị nhiễm trùng lao và bệnh lao. Đối tượng chính của tài liệu này là người mắc hoặc có nguy cơ mắc lao; người có thể đã tiếp xúc với ai đó mắc lao; người cung cấp dịch vụ cho những người có nguy cơ cao về lao, ví dụ như nhân viên cải huấn, nhân viên tại nơi tạm trú cho người vô gia cư và người ứng phó khẩn cấp; và những người muốn tìm hiểu thêm về bệnh lao. Để biết thêm thông tin về lao, vui lòng truy cập www.cdc.gov/tb.

BỘ Y TẾ VÀ DỊCH VỤ NHÂN SINH HOA KỲ

Trung Tâm Kiểm Soát và Phòng Ngừa Dịch Bệnh

National Center for HIV/AIDS, Viral Hepatitis, STD, and TB Prevention (Trung Tâm Phòng Ngừa HIV/AIDS, Viêm Gan Do Vi-rút, Bệnh Lây Truyền Qua Đường Tình Dục và Bệnh Lao Quốc Gia)

Division of Tuberculosis Elimination (Phân Ban về Ngăn Ngừa Bệnh Lao)

MỤC LỤC

Lao là gì?	5
Tại sao bệnh lao vẫn là một vấn đề ở Hoa Kỳ?	5
Lao lây lan như thế nào?	5
Ai có nguy cơ mắc bệnh lao?	6
Nhiễm trùng lao tiềm ẩn (latent TB infection, LTBI) là gì?	6
Bệnh lao là gì?	7
Ai có nguy cơ mắc bệnh lao?	8
Các triệu chứng của bệnh lao là gì?	9
Sự khác biệt giữa nhiễm trùng lao tiềm ẩn (latent TB infection, LTBI) và bệnh lao là gì?	10
Tôi có nên làm xét nghiệm lao không?	11
Có những loại xét nghiệm nhiễm trùng lao nào?	11
Nếu tôi có xét nghiệm dương tính với nhiễm trùng lao thì sao?	13
Nếu tôi đã được tiêm vắc-xin bacille Calmette-Guérin (BCG) thì sao?	13
Nếu tôi mắc nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI), làm thế nào tôi có thể tránh tình trạng phát triển thành bệnh lao?	14
Các tác dụng phụ của thuốc điều trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) là gì?	15
Nếu tôi bị nhiễm HIV thì sao?	17
Nếu tôi đã tiếp xúc với ai đó bị bệnh lao, tôi có thể lây truyền lao cho người khác không?	17
Bệnh lao được điều trị như thế nào?	18
Các tác dụng phụ của thuốc trị bệnh lao là gì?	19
Tại sao tôi phải dùng thuốc điều trị lao lâu như vậy?	20
Lao đa kháng thuốc (MDR TB) và lao kháng thuốc trên diện rộng (XDR TB) là gì?	20
Điều trị quan sát trực tiếp (DOT) là gì?	21
Làm thế nào tôi có thể nhớ dùng thuốc điều trị lao nếu tôi không theo chế độ DOT?	22
Làm thế nào tôi có thể tránh để lây truyền lao?	23
Các nguồn hỗ trợ khác về lao	24

Lao là gì?

Lao (Tuberculosis, TB) là căn bệnh vi khuẩn có tên gọi *Mycobacterium tuberculosis* (*M. tuberculosis*) gây ra. Vi khuẩn, hay mầm bệnh, thường tấn công phổi. Mầm bệnh lao có thể tấn công bất cứ bộ phận nào của cơ thể, ví dụ như thận, cột sống hay não.

Có tin tốt. Người bị lao có thể được điều trị nếu họ tới tìm trợ giúp về y tế.

Tại sao bệnh lao vẫn là một vấn đề ở Hoa Kỳ?

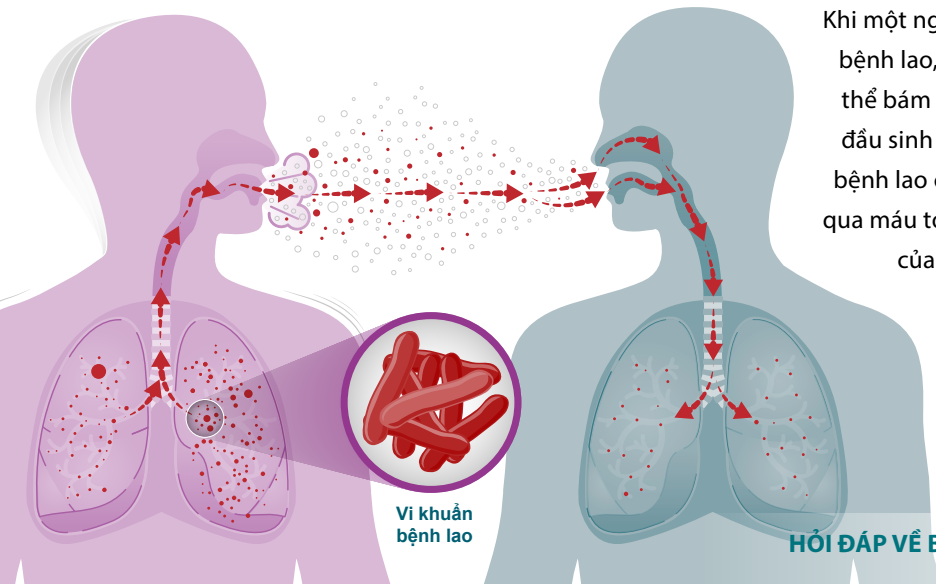
Dù có thể điều trị và phòng tránh được, lao vẫn là sát thủ bệnh truyền nhiễm chết chóc nhất thế giới. Mắc bệnh lao truyền nhiễm có nghĩa là bạn có thể lây truyền mầm bệnh lao cho người khác. Trong vài năm qua, Hoa Kỳ đã ghi nhận số ca bệnh lao thấp nhất trong lịch sử, tuy nhiên số người bị lao vẫn còn quá nhiều. Ngay cả khi số liệu đang có chiều hướng giảm thì lao vẫn tiếp tục là vấn đề. Trong khi số ca bệnh lao ở Hoa Kỳ đang trên đà giảm, tỷ lệ mắc lao trong các nhóm thiểu số về chủng tộc và dân tộc vẫn cao hơn so với nhóm người da Trắng. Nguyên nhân là bởi một số nhóm chủng tộc và dân tộc có khả năng mang nhiều yếu tố rủi ro mắc lao hơn, điều này có thể làm tăng khả năng bị bệnh (xem trang 8).

Tài liệu này giải đáp những câu hỏi thường gặp về lao. Nếu có thắc mắc, hãy hỏi bác sĩ, y tá của bạn hoặc nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe khác.

Lao lây lan như thế nào?

Lao lây qua không khí từ người này sang người khác. Mầm bệnh lao lan trong không khí khi một người mắc bệnh lao truyền nhiễm ở phổi hoặc cổ họng họ, nói chuyện hoặc hát. Người ở gần có thể hít phải những mầm bệnh lao này và bị nhiễm.

Khi một người hít phải mầm bệnh lao, mầm bệnh lao có thể bám vào phổi và bắt đầu sinh trưởng. Từ đó, mầm bệnh lao có thể di chuyển qua máu tới các bộ phận khác của cơ thể như thận, cột sống hay não.

Ai có nguy cơ mắc bệnh lao?

Bất cứ ai cũng có thể mắc lao. Một số người có nguy cơ bị nhiễm trùng lao cao hơn:

- » Người có tiếp xúc với người mắc bệnh lao truyền nhiễm
- » Người sinh ra ở hoặc thường xuyên di chuyển tới các nước nơi hay có bệnh lao, bao gồm Mexico, Philippines, Việt Nam, Ấn Độ, Trung Quốc, Haiti, Guatemala và các quốc gia khác có tỷ lệ mắc bệnh lao cao
- » Nhân viên chăm sóc sức khỏe và những người khác làm việc hoặc sống ở nơi có nguy cơ lây truyền lao cao, chẳng hạn như nơi tạm trú cho người vô gia cư, nhà tù và nhà dưỡng lão

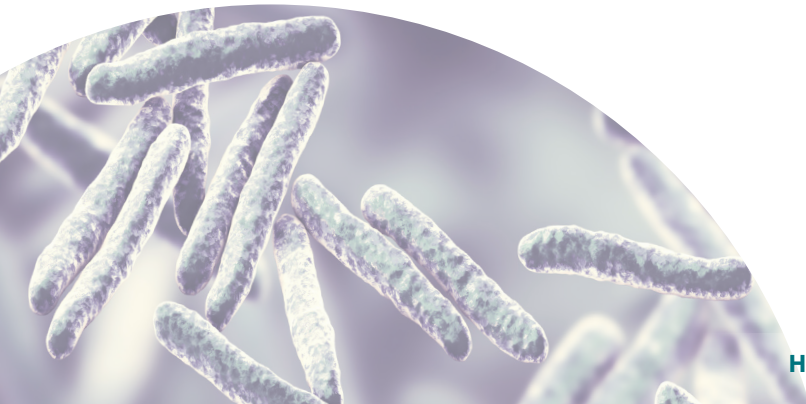
Nhiễm trùng lao tiềm ẩn (latent TB infection, LTBI) là gì?

Ở hầu hết những người hít phải mầm bệnh lao và bị nhiễm, cơ thể họ có thể chống lại mầm bệnh lao để ngăn chúng sinh trưởng. Mầm bệnh lao trở nên bất hoạt, nhưng chúng vẫn còn sống bên trong cơ thể và có thể hiện hoạt trở lại. Trường hợp này được gọi là nhiễm trùng lao tiềm ẩn, hay viết tắt là LTBI.

Người mắc LTBI

- » Không có triệu chứng.
- » Đừng cảm thấy ốm.
- » Có thể lây mầm bệnh lao cho người khác.
- » Thường sẽ có xét nghiệm lao qua máu dương tính hoặc phản ứng xét nghiệm lao qua da dương tính.
- » Có thể phát triển thành bệnh lao nếu không được điều trị LTBI (xem trang 14).

Người mắc LTBI không có triệu chứng và không được lây mầm bệnh lao sang cho người khác. Tuy nhiên, nếu mầm bệnh lao hiện hoạt trở lại trong cơ thể và nhân lên, người đó sẽ chuyển từ mắc LTBI sang mắc bệnh lao. Vì lý do này mà người mắc LTBI nên được điều trị để tránh tiến triển thành bệnh lao. Điều trị LTBI là nhiệm vụ cơ bản trong công tác kiểm soát lao ở Hoa Kỳ bởi biện pháp này làm giảm đáng kể rủi ro LTBI sẽ tiến triển thành bệnh lao.

Bệnh lao là gì?

Nếu hệ miễn dịch không thể ngăn chặn mầm bệnh lao sinh trưởng, chúng sẽ bắt đầu nhân lên trong cơ thể và gây ra bệnh lao. Mầm bệnh lao tấn công cơ thể. Nếu điều này diễn ra ở phổi thì mầm bệnh lao có thể tạo ra lỗ thủng trên phổi. Một số người bị tiến triển thành mắc bệnh lao không lâu sau khi nhiễm (trong vòng vài tuần) trước khi hệ miễn dịch của họ có thể chống lại mầm bệnh lao. Những người khác có thể bị nhiễm trùng lao tiềm ẩn và bị ốm sau nhiều năm khi mà hệ miễn dịch của họ bị suy yếu vì lý do khác. Điều trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) có hiệu quả trong việc phòng chống bệnh lao.

Người mắc bệnh lao ở phổi hoặc họng có thể lây nhiễm, có nghĩa là họ có thể truyền mầm bệnh lao sang cho gia đình, bạn bè và những người khác xung quanh. Người mắc lao ở các bộ phận khác trên cơ thể, ví dụ như thận hay cột sống, thường không lây nhiễm.

Người mắc bệnh lao có khả năng lây mầm bệnh lao nhiều nhất là sang những người mà họ ở cùng hàng ngày. Trong đó bao gồm thành viên gia đình, bạn bè, đồng nghiệp hay bạn học.

Người mắc bệnh lao cần dùng một số loại thuốc khi mới bắt đầu điều trị. Sau khi dùng thuốc trị lao được vài tuần, bác sĩ sẽ có thể báo với bệnh nhân mắc lao về thời điểm mà họ không còn khả năng lây truyền mầm bệnh lao sang cho người khác nữa. Hầu hết những người mắc bệnh lao đều sẽ cần dùng thuốc trị lao trong ít nhất 6 tháng thì mới được chữa khỏi.

Ai có nguy cơ mắc bệnh lao?

Nhiều người bị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) lại không bị tiến triển thành bệnh. Mặc dù không phải tất cả mọi người mắc LTBI đều sẽ tiến triển thành bệnh lao, có khoảng 5-10% sẽ tiến triển thành bệnh lao trong đời nếu họ không được điều trị. Theo dự kiến thì số ca tiến triển từ LTBI không được điều trị thành bệnh lao chiếm khoảng 80% số ca bị lao ở Hoa Kỳ. Một số người mắc LTBI có nhiều khả năng bị tiến triển thành bệnh lao hơn người khác. Những người có nguy cơ cao tiến triển thành bệnh lao thường rơi vào hai nhóm:

- 1** Người mới nhiễm mầm bệnh lao
- 2** Người mắc tình trạng bệnh lý làm suy yếu hệ miễn dịch, bao gồm:

Nhiễm HIV

Sử dụng chất gây nghiện (chẳng hạn như sử dụng ma túy dạng tiêm)

Điều trị chuyên biệt về bệnh viêm khớp dạng thấp hoặc bệnh Crohn

Cấy ghép nội tạng

Bệnh thận nặng

Ung thư đầu và cổ

Tiểu đường

Điều trị y tế như sử dụng corticosteroid

Bệnh bụi phổi silic

Cân nặng cơ thể thấp

Trẻ em, nhất là trẻ dưới 5 tuổi, có nguy cơ cao mắc bệnh lao sau khi bị nhiễm.

Các triệu chứng của bệnh lao là gì?

Các triệu chứng của bệnh lao phụ thuộc vào việc mầm bệnh lao đang phát triển ở vị trí nào trong cơ thể. Bệnh lao ở phổi có thể gây ra các triệu chứng sau:

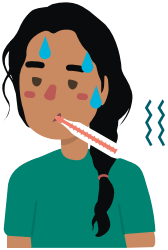
Ho
(lâu hơn 3 tuần)

Ho ra máu hoặc đờm
(đờm từ bên trong phổi)

Đau ngực

Sốt

Đổ mồ hôi đêm

Ớn lạnh

Mất khẩu vị

**Suy nhược hoặc
mệt mỏi**

Sụt cân

Triệu chứng của bệnh lao ở các bộ phận khác của cơ thể có thể bao gồm:

- » Lao thận có thể dẫn đến đi tiểu ra máu.
- » Viêm màng não do lao có thể gây nhức đầu hoặc lú lẫn.
- » Lao cột sống có thể gây đau lưng.
- » Lao thanh quản có thể gây khàn tiếng.

Để biết thông tin về cách điều trị bệnh lao, hãy xem trang 18.

Sự khác biệt giữa nhiễm trùng lao tiềm ẩn (latent TB infection, LTBI) và bệnh lao là gì?

Có nhiều điểm khác biệt quan trọng giữa nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) và bệnh lao. Biết được điểm khác biệt có thể giúp bạn hiểu những gì sẽ xảy ra nếu bạn bị LTBI hoặc bệnh lao. Bảng bên dưới giải thích những điểm khác biệt chính này theo dạng so sánh.

 Người bị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI)	 Người mắc bệnh lao
Có một lượng nhỏ mầm bệnh lao trong cơ thể, còn sống nhưng bất hoạt	Có nhiều mầm bệnh lao hiện hoạt trong cơ thể
Không có triệu chứng	Có triệu chứng, trong đó bao gồm <ul style="list-style-type: none"> » ho nặng kéo dài 3 tuần hoặc lâu hơn » đau ngực » ho ra máu hoặc đờm » suy nhược hoặc mệt mỏi » sụt cân » không thèm ăn » ớn lạnh » sốt » đổ mồ hôi ban đêm
Không thể lây mầm bệnh lao cho người khác	Có thể lây mầm bệnh lao cho người khác
Không cảm thấy ốm	Có thể cảm thấy ốm và có thể có các triệu chứng như ho, sốt và/hoặc sụt cân
Thường có kết quả xét nghiệm lao qua da hoặc qua máu dương tính, chứng tỏ bị nhiễm trùng lao	Thường có kết quả xét nghiệm lao qua da hoặc qua máu dương tính, chứng tỏ bị nhiễm trùng lao
Chụp X-quang phổi bình thường và xét nghiệm phết đờm âm tính	Có thể có ảnh chụp X-quang ngực bất thường, phết hoặc cấy đờm dương tính
Nên xem xét điều trị LTBI để phòng ngừa bệnh lao	Cần điều trị bệnh lao

Tôi có nên làm xét nghiệm lao không?

Bạn nên làm xét nghiệm lao nếu:

- » Bạn đã ở cùng một người biết hoặc được cho là mắc bệnh lao truyền nhiễm.
- » Bạn sinh ra ở hoặc thường xuyên di chuyển tới các nước nơi hay có bệnh lao, bao gồm Mexico, Philippines, Việt Nam, Ấn Độ, Trung Quốc, Haiti, Guatemala và các quốc gia khác, nơi mà mắc bệnh lao là chuyện thường gặp.
- » Bạn đang sống, đã từng sống hoặc đang làm việc trong một môi trường tập trung nhiều người mà bệnh lao là chuyện thường thấy, chẳng hạn như nơi tạm trú cho người vô gia cư, nhà tù, nhà giam hoặc viện dưỡng lão.
- » Bạn là nhân viên y tế chăm sóc bệnh nhân mắc bệnh lao.
- » Bạn là thuộc nhóm dân số có nhiều khả năng bị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) hoặc mắc bệnh lao, bao gồm những người không có khả năng tiếp cận tốt với dịch vụ chăm sóc sức khỏe, có thu nhập thấp hơn hoặc lạm dụng ma túy hoặc rượu.

Ngoài ra, trẻ em, nhất là trẻ dưới 5 tuổi, có nguy cơ cao mắc bệnh lao sau khi bị nhiễm. Do đó, xét nghiệm nhiễm trùng lao ở những đứa trẻ có thể đã tiếp xúc với người mắc bệnh lao là việc rất quan trọng.

Có những loại xét nghiệm nhiễm trùng lao nào?

Có hai loại xét nghiệm để phát hiện nhiễm trùng lao: xét nghiệm lao qua máu và xét nghiệm lao qua da. Nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của bạn sẽ chọn loại xét nghiệm lao sẽ sử dụng. Các yếu tố cần xét khi lựa chọn xét nghiệm sẽ sử dụng bao gồm lý do xét nghiệm, tính sẵn có của xét nghiệm và chi phí. Nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe nên sử dụng các loại xét nghiệm lao qua máu mới hơn để sàng lọc nhiễm trùng lao. Nhìn chung, không nhất thiết phải sử dụng cả xét nghiệm lao qua da và xét nghiệm lao qua máu để xét nghiệm cùng một người.

Xét nghiệm lao qua máu

Xét nghiệm lao qua máu sử dụng một mẫu máu để xác định xem bạn có bị nhiễm mầm bệnh lao hay không. Có hai loại xét nghiệm lao qua máu được phê duyệt bởi Cục Quản Lý Thực Phẩm và Dược Phẩm Hoa Kỳ (FDA) và có sẵn ở Hoa Kỳ, đó là:

- » QuantiFERON®-TB Gold Plus (QFT-Plus)
- » T-SPOT®.TB test (T-Spot)

Bạn có thể làm xét nghiệm lao qua máu tại sở y tế hoặc phòng khám bác sĩ của bạn. Nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe sẽ lấy mẫu máu của bạn và gửi đến phòng thí nghiệm để phân tích rồi đưa ra kết quả. Nếu sở y tế của bạn sử dụng xét nghiệm lao qua máu, chỉ cần đến khám một lần để lấy máu làm xét nghiệm là được.

Xét nghiệm lao qua máu dương tính: Điều này có nghĩa là bạn đã bị nhiễm mầm bệnh lao. Cần làm các xét nghiệm bổ sung để xác định xem bạn có bị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) hoặc bệnh lao hay không.

Xét nghiệm lao qua máu âm tính: Điều này có nghĩa là máu của bạn không phản ứng với xét nghiệm và bạn có khả năng không bị nhiễm trùng lao.

Xét nghiệm lao qua máu là loại xét nghiệm lao được khuyến nghị đối với:

- » Người đã được chủng ngừa vắc-xin lao bacille Calmette–Guérin (BCG).
- » Người gặp khó trong việc sắp xếp tới buổi hẹn khám lần hai để xác định xem có phản ứng với xét nghiệm lao qua da không.

Xét nghiệm lao qua da

Xét nghiệm lao qua da có thể được sử dụng để xác định xem bạn có bị nhiễm mầm bệnh lao hay không. Bạn có thể làm xét nghiệm lao qua da tại sở y tế hoặc phòng khám bác sĩ của bạn. Nhân viên y tế sẽ tiêm một lượng nhỏ chất lỏng xét nghiệm (gọi là lao tố (tuberculin) hay PPD) vào vùng da ở phần dưới cánh tay của bạn. Sau 2 hoặc 3 ngày, bạn phải quay lại để nhân viên y tế đọc chỉ số xét nghiệm qua da của bạn. Bạn có thể bị sưng ở vị trí tiêm lao tố. Nhân viên y tế sẽ đo độ sưng và cho biết phản ứng của bạn với xét nghiệm là dương tính hay âm tính.

Xét nghiệm qua da dương tính: Điều này có nghĩa là cơ thể của người đó bị nhiễm mầm bệnh lao. Cần làm xét nghiệm bổ sung để xác định xem người đó bị LTBI hay bệnh lao.

Xét nghiệm qua da âm tính: Điều này có nghĩa là cơ thể của người đó không phản ứng với xét nghiệm và không có khả năng bị LTBI hay bệnh lao.

Nếu bạn mới bị phơi nhiễm với mầm bệnh lao, vậy thì phản ứng xét nghiệm lao qua da của bạn có thể chưa hiện dương tính. Bạn có thể cần phải làm một xét nghiệm qua da thứ hai sau 8-10 tuần kể từ lần cuối bạn ở bên người mắc bệnh lao. Nguyên nhân là bởi có thể phải mất vài tuần sau khi nhiễm thì hệ miễn dịch của bạn mới phản ứng với xét nghiệm lao qua da. Nếu phản ứng với lần xét nghiệm thứ hai là âm tính, vậy thì khả năng là bạn không bị nhiễm trùng lao.

Nếu tôi có xét nghiệm dương tính với nhiễm trùng lao thì sao?

Nếu bạn có phản ứng dương tính với xét nghiệm lao qua máu hoặc qua da, bác sĩ hoặc y tá của bạn sẽ làm các xét nghiệm khác để xem bạn có bị bệnh lao hay không. Những xét nghiệm này thường bao gồm chụp X-quang phổi. Ngoài ra, cũng có thể có xét nghiệm đờm mà bạn ho ra. Do mầm bệnh lao có thể được tìm thấy ở nơi khác ngoài phổi của bạn, bác sĩ hoặc y tá có thể kiểm tra nước tiểu, lấy mẫu mô hoặc làm các xét nghiệm khác. Nếu không được điều trị, nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) có thể tiến triển thành bệnh lao. Nếu bị LTBI, bạn nên được điều trị để phòng ngừa bệnh lao (xem trang 14). Nếu mắc bệnh lao, bạn sẽ cần dùng thuốc để điều trị bệnh (xem trang 18).

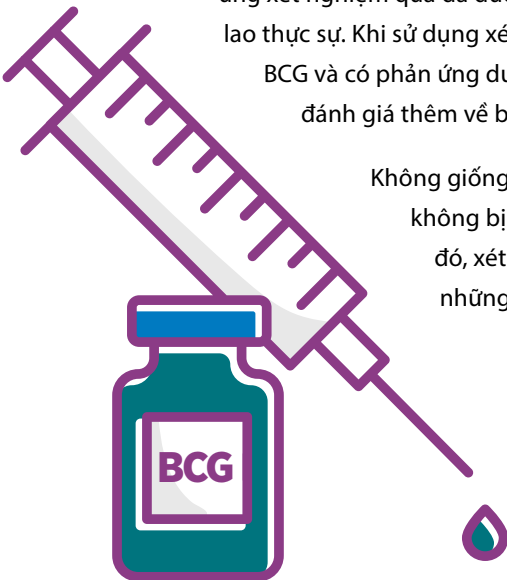
Nếu tôi đã được tiêm vắc-xin bacille Calmette-Guérin (BCG) thì sao?

BCG là một loại vắc-xin ngừa lao. Loại vắc-xin này không được sử dụng rộng rãi ở Hoa Kỳ. Nhiều người sinh ra ở ngoài Hoa Kỳ đã được tiêm vắc-xin ngừa lao BCG.

Loại vắc-xin này thường được tiêm cho trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ ở các quốc gia khác, nơi mà bệnh lao tồn tại phổ biến hơn. Vắc-xin này bảo vệ trẻ em ở những quốc gia đó khỏi các dạng bệnh lao nghiêm trọng, chẳng hạn như viêm màng não do lao. Vắc-xin ngừa lao BCG được cho là không có khả năng bảo vệ mọi người khỏi bệnh lao ở phổi, đây là dạng phổ biến nhất của bệnh lao ở Hoa Kỳ.

Ở một số người, vắc-xin ngừa lao BCG có thể cho kết quả xét nghiệm lao qua da dương tính khi họ không bị nhiễm mầm bệnh lao. Tuy nhiên, không có cách nào để biết liệu phản ứng xét nghiệm qua da dương tính là do tiêm vắc-xin BCG hay do nhiễm trùng lao thực sự. Khi sử dụng xét nghiệm qua da, những người đã được tiêm vắc-xin BCG và có phản ứng dương tính với xét nghiệm qua da luôn phải được đánh giá thêm về bệnh lao như thể họ chưa được tiêm vắc-xin BCG.

Không giống như xét nghiệm lao qua da, xét nghiệm lao qua máu không bị ảnh hưởng bởi việc tiêm vắc-xin BCG trước đó. Do đó, xét nghiệm lao qua máu là xét nghiệm ưu tiên đối với những người đã tiêm vắc-xin BCG.

Nếu tôi mắc nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI), làm thế nào tôi có thể tránh tình trạng phát triển thành bệnh lao?

Nếu không được điều trị, nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) có thể tiến triển thành bệnh lao. Nếu bị LTBI, bạn nên được điều trị để phòng ngừa bệnh lao ngay cả khi bạn không cảm thấy ốm. Điều trị LTBI là nhiệm vụ cơ bản trong công tác phòng ngừa lao bởi biện pháp này làm giảm đáng kể rủi ro LTBI sẽ tiến triển thành bệnh lao.

Điều trị LTBI có hiệu quả trong việc phòng chống bệnh lao. Có nhiều phương án điều trị LTBI. Đã có những tiến bộ trong việc rút ngắn thời gian điều trị LTBI từ 6-9 tháng xuống 3-4 tháng. Phương pháp điều trị LTBI trong thời gian ngắn có hiệu quả, an toàn và có tỷ lệ hoàn thành cao hơn so với các phương pháp điều trị dài ngày.

Nếu bạn bị LTBI và thuộc nhóm nguy cơ cao (xem trang 8), việc dùng thuốc càng trở nên cấp thiết hơn để ngăn tình hình tiến triển thành bệnh lao. Các loại thuốc điều trị lao sau đây được sử dụng riêng hoặc kết hợp để điều trị LTBI:

Isoniazid (INH)

Rifapentine (RPT)

Rifampin (RIF)

CDC và Hiệp Hội Kiểm Soát Bệnh Lao Quốc Gia (National Tuberculosis Controllers Association) khuyến nghị một trong những lựa chọn điều trị sau đối với bệnh LTBI:

- » Ba tháng dùng isoniazid mỗi tuần một lần kết hợp với rifapentine (3HP)
- » Bốn tháng dùng rifampin hàng ngày (4R)
- » Ba tháng dùng isoniazid hàng ngày kết hợp với rifampin (3HR)

Nếu không có phác đồ điều trị nào ở trên là lựa chọn dành cho bạn, có các phác đồ điều trị LTBI hiệu quả thay thế bao gồm 6 hoặc 9 tháng dùng isoniazid. Khi dùng isoniazid, bác sĩ có thể yêu cầu bạn bổ sung vitamin B6 cùng với thuốc. Bác sĩ sẽ có thể xác định phương án điều trị nào là tốt nhất cho tình trạng của bạn. Phương pháp điều trị của bạn có thể phải thay đổi nếu bạn có tiếp xúc với người bị bệnh lao do mầm bệnh kháng isoniazid hoặc rifampin, hai trong số các loại thuốc quan trọng nhất để điều trị LTBI và bệnh lao. Điều này có nghĩa là những loại thuốc đó không còn có khả năng tiêu diệt mầm bệnh lao nữa.

Đôi khi, mọi người được điều trị LTBI ngay cả khi họ có kết quả xét nghiệm lao qua máu hoặc phản ứng xét nghiệm lao qua da là âm tính. Điều này thường được áp dụng với trẻ sơ sinh, trẻ em và những người nhiễm HIV mới có thời gian ở bên người bị bệnh lao. Nguyên nhân là do những nhóm đối tượng này có nguy cơ rất cao mắc bệnh lao không lâu sau khi nhiễm mầm bệnh lao.

Nếu bắt đầu điều trị LTBI, bạn sẽ cần phải gặp bác sĩ hoặc y tá của mình theo lịch khám thường xuyên. Điều quan trọng là bạn phải uống tất cả các loại thuốc theo quy định. Bác sĩ hoặc y tá sẽ kiểm tra tình trạng của bạn.

Các tác dụng phụ của thuốc điều trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) là gì?

Hầu hết mọi người có thể dùng thuốc điều trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) mà không gặp bất kỳ vấn đề gì; tuy nhiên, đôi khi vẫn có tác dụng phụ. Một số tác dụng phụ chỉ là những vấn đề nhỏ. Ví dụ, thuốc rifampin hoặc rifapentine có thể khiến các chất dịch cơ thể của bạn như nước tiểu, nước bọt, nước mắt hay mồ hôi và sữa mẹ đổi màu da cam. Có thể có hiện tượng dịch cơ thể đổi màu cam và điều này vô hại. Đây là điều bình thường và màu có thể nhạt dần qua thời gian. Bác sĩ hoặc y tá có thể khuyên bạn không nên đeo kính áp tròng mềm vì chúng có thể bị ố vĩnh viễn. Nếu bị bất cứ tác dụng phụ nào trong số này, bạn có thể tiếp tục dùng thuốc của mình.

Nếu gặp tác dụng phụ nghiêm trọng, **hãy gọi ngay cho bác sĩ hoặc y tá của bạn**. Bạn có thể được yêu cầu dùng thuốc trị LTBI của mình hoặc quay lại phòng khám để làm xét nghiệm.

Các tác dụng phụ nghiêm trọng bao gồm:

- » Chóng mặt hoặc choáng váng
- » Mất khẩu vị
- » Các triệu chứng giống cúm
- » Tiêu chảy nặng hoặc phân màu nhạt
- » Thở gấp
- » Cảm giác buồn bã hoặc chán nản
- » Sốt
- » Giảm cân không giải thích được
- » Nước tiểu nâu (màu cà phê hoặc cola)
- » Da hoặc mắt có màu hơi vàng
- » Phát ban
- » Cảm giác ngứa ran hoặc đau như kim châm dai dẳng ở bàn tay và bàn chân
- » Mệt mỏi hoặc suy nhược dai dẳng kéo dài từ 3 ngày trở lên
- » Đau bụng
- » Dễ bầm tím hoặc chảy máu
- » Đau khớp
- » Buồn nôn
- » Nôn mửa

Bạn nên cung cấp một danh sách các loại thuốc mà bạn đang dùng cho nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của bạn để tránh các tương tác thuốc. Một số loại thuốc tránh thai (thuốc viên ngừa thai) có thể không có hiệu quả khi dùng chung với thuốc điều trị bệnh lao. Nguyên nhân là do thuốc trị lao đôi khi có thể ảnh hưởng đến thuốc tránh thai và có thể làm cho thuốc tránh thai kém hiệu quả hơn. Nếu bạn đang sử dụng thuốc tránh thai, hãy nói chuyện với bác sĩ trước khi bắt đầu sử dụng bất kỳ loại thuốc mới nào. Bạn có thể tìm thêm thông tin về tác dụng phụ của thuốc trị lao tại địa chỉ www.cdc.gov/tb/topic/treatment/adverseevents.htm.

Cảnh báo: Uống đồ uống có cồn, chẳng hạn như rượu, bia hay rượu mạnh trong khi dùng thuốc trị lao có thể sẽ gây nguy hiểm. Kiểm tra với bác sĩ hoặc y tá của bạn để biết thêm thông tin.

Tất cả những ai mắc LTBI đều cần biết các triệu chứng của bệnh lao (xem trang 9). Nếu thấy xuất hiện các triệu chứng của bệnh lao, bạn nên đi khám ngay.

Đôi khi mọi người cần trợ giúp trong việc quản lý các loại thuốc trị LTBI mà họ phải dùng. CDC đã phát triển các loại phiếu theo dõi thuốc trị LTBI để giúp bệnh nhân sắp xếp và quản lý thuốc trị LTBI của mình. Trên phiếu theo dõi thuốc này có khoảng trống để bạn ghi lịch trình điều trị, lượng thuốc và thông tin liên hệ của bác sĩ/phòng khám. Ngoài ra còn có danh sách kiểm tra các dấu hiệu và triệu chứng có thể xuất hiện khi dùng thuốc trị LTBI.

Ba loại phiếu theo dõi thuốc bao gồm:

1

Phác đồ 12 liều trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn - Phiếu theo dõi dùng thuốc và Danh sách kiểm tra triệu chứng

(có sẵn bằng ngôn ngữ tiếng Anh, Tây Ban Nha, Tagalog và tiếng Việt).

2

Phác đồ dùng rifampin hàng ngày trong 4 tháng (4R) để trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn - Phiếu theo dõi dùng thuốc và Danh sách kiểm tra triệu chứng

(có sẵn bằng tiếng Anh).

3

Phác đồ dùng isoniazid kết hợp với rifampin hàng ngày trong 3 tháng (3HR) để trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn - Phiếu theo dõi dùng thuốc và Danh sách kiểm tra triệu chứng

(có sẵn bằng tiếng Anh).

Để tải xuống và in những tài liệu này, hãy truy cập trang web của CDC tại địa chỉ www.cdc.gov/tb/education/patient_edmaterials.htm#Treatment.

Để tìm hiểu thêm về LTBI, hãy truy cập các trang web sau của CDC:

- » www.cdc.gov/tb/topic/treatment/lbti.htm
- » www.cdc.gov/tb/topic/treatment/decideltbi.htm
- » www.cdc.gov/tb/features/lbti/LTBI_Feature.html

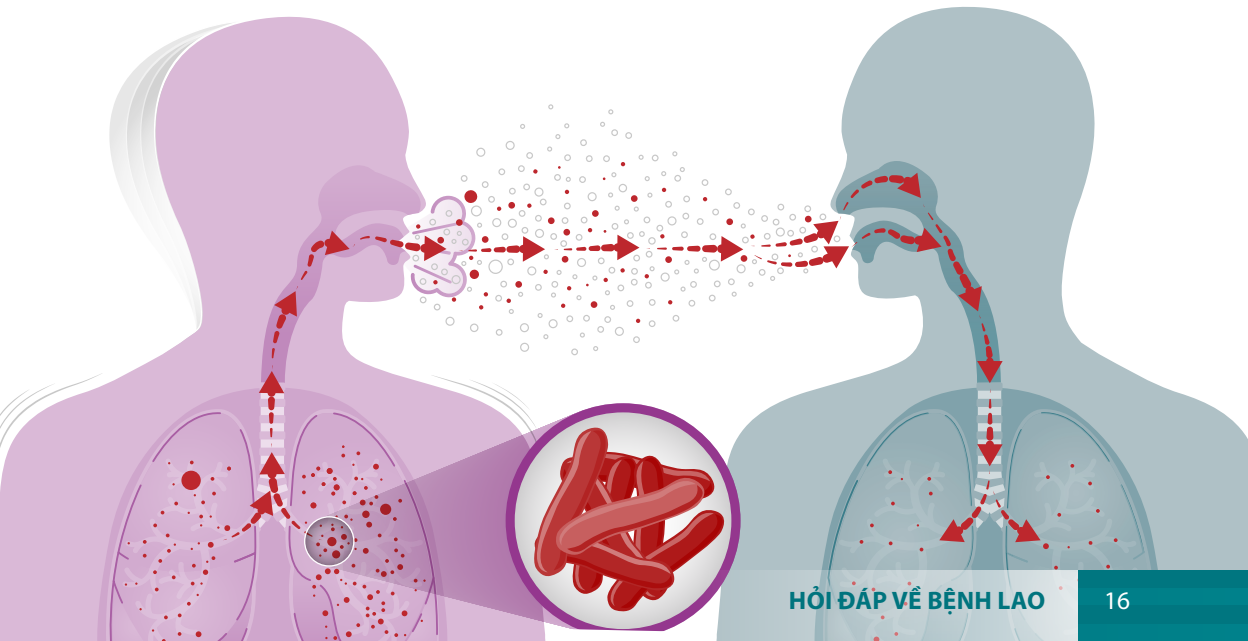
Nếu tôi bị nhiễm HIV thì sao?

Nếu bạn bị nhiễm HIV và nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI), bạn cần điều trị càng sớm càng tốt để phòng ngừa bệnh lao. Người nhiễm HIV đồng thời không được điều trị LTBI sẽ có khả năng tiến triển thành bệnh lao trong suốt cuộc đời cao hơn nhiều so với người không nhiễm HIV. Trong số những người bị LTBI, nhiễm HIV là yếu tố nguy cơ đã biết lớn nhất mà sẽ dẫn đến tiến triển thành bệnh lao. Tất cả những người nhiễm HIV đều cần được xét nghiệm để biết họ có mắc LTBI hay không và kịp thời tìm cách điều trị nếu cần. Có một số phác đồ điều trị LTBI hiệu quả dành cho người nhiễm HIV.

Nếu tôi đã tiếp xúc với ai đó bị bệnh lao, tôi có thể lây truyền lao cho người khác không?

Nếu đã có tiếp xúc với người bị bệnh lao, bạn có thể bị nhiễm vi khuẩn lao, nhưng bạn sẽ không thể lây truyền ngay vi khuẩn cho người khác. Chỉ những người bị bệnh lao truyền nhiễm mới có thể lây truyền mầm bệnh lao cho người khác. Trước khi có thể lây truyền mầm bệnh lao cho người khác, bạn sẽ phải hít phải mầm bệnh lao và bị nhiễm. Sau đó, mầm bệnh sẽ phải nhân lên trong cơ thể bạn và gây ra bệnh lao truyền nhiễm. Đến lúc này thì bạn mới có thể lây truyền mầm bệnh lao cho người khác.

Ở hầu hết những người hít phải mầm bệnh lao và bị nhiễm, cơ thể họ có thể chống lại mầm bệnh để ngăn chúng sinh trưởng. Mầm bệnh trở nên bất hoạt, nhưng chúng vẫn còn sống bên trong cơ thể và có thể hiện hoạt trở lại. Đây được gọi là nhiễm trùng lao tiềm ẩn (latent TB infection, LTBI). Người mắc LTBI không lây mầm bệnh lao cho người khác. Người mắc LTBI có thể được điều trị để phòng ngừa bệnh lao.

Bệnh lao được điều trị như thế nào?

Đây là một tin vui đối với người mắc bệnh lao! Tình trạng hầu như luôn có thể điều trị và chữa khỏi được bằng thuốc. Tuy nhiên, bạn phải dùng thuốc đúng theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá.

Nếu bị bệnh lao, bạn sẽ cần dùng nhiều loại thuốc điều trị lao khác nhau. Nguyên nhân là do phải tiêu diệt nhiều mầm bệnh lao. Dùng nhiều loại thuốc trị lao sẽ có hiệu quả hơn trong việc tiêu diệt tất cả mầm bệnh lao và ngăn chúng kháng thuốc. “Kháng thuốc” có nghĩa là thuốc không còn có khả năng tiêu diệt vi khuẩn lao nữa.

Các loại thuốc phổ biến nhất được dùng để điều trị bệnh lao là

- » Isoniazid (INH)
- » Rifampin (RIF)
- » Ethambutol (EMB)
- » Pyrazinamide (PZA)

Nếu bạn mắc bệnh lao ở phổi hoặc hạch, khả năng là bạn có thể lây truyền bệnh. Bạn cần nghỉ việc hoặc nghỉ học ở nhà để không lây lan mầm bệnh lao cho người khác. Sau khi dùng thuốc được vài tuần, bạn sẽ cảm thấy khá hơn và có thể không còn lây truyền bệnh cho người khác nữa. **Bác sĩ hoặc y tá của bạn sẽ cho bạn biết khi nào thì bạn có thể trở lại làm việc hoặc trở lại trường học hay tới thăm bạn bè.**

Mắc bệnh lao không có nghĩa là bạn không thể sống một cuộc sống bình thường. Những người không còn lây nhiễm hay cảm thấy ốm thường có thể thực hiện những việc mà họ vẫn làm trước khi mắc bệnh lao. Nếu bạn dùng thuốc như chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá, thuốc sẽ tiêu diệt toàn bộ mầm bệnh lao. Thuốc sẽ giúp bạn không bị ốm trở lại.

Các tác dụng phụ của thuốc trị bệnh lao là gì?

Nếu đang dùng thuốc trị bệnh lao, bạn nên dùng theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá. Thuốc trị lao có thể gây ra tác dụng phụ. Một số tác dụng phụ chỉ là những vấn đề nhỏ. Số khác có thể nghiêm trọng hơn. Nếu gặp tác dụng phụ nghiêm trọng, **hãy gọi ngay cho bác sĩ hoặc y tá của bạn**. Bạn có thể được yêu cầu dùng thuốc trị lao của mình hoặc quay lại phòng khám để làm xét nghiệm. **Các tác dụng phụ** nghiêm trọng bao gồm:

- » Phát ban da
- » Mờ hoặc thay đổi thị lực
- » Đau bụng
- » Nước tiểu có màu nâu hoặc phân có màu nhạt
- » Mệt mỏi
- » Sốt từ 3 ngày trở lên
- » Các triệu chứng giống cúm
- » Biếng ăn
- » Buồn nôn
- » Nôn mửa
- » Da hoặc mắt có màu hơi vàng
- » Chóng mặt
- » Đau nhói hoặc tê quanh vùng miệng
- » Cảm giác đau nhói dai dẳng ở bàn tay và bàn chân
- » Khó chịu trong dạ dày
- » Đau khớp
- » Dễ bầm tím hoặc chảy máu

Một số tác dụng phụ chỉ là những vấn đề **nhỏ**. Ví dụ, rifampin có thể khiến các chất dịch cơ thể của bạn như nước tiểu, nước bọt, nước mắt hay mồ hôi và sữa mẹ đổi màu da cam. Có thể có hiện tượng dịch cơ thể đổi màu cam và điều này vô hại. Đây là điều bình thường và màu có thể nhạt dần qua thời gian. Bác sĩ hoặc y tá có thể khuyên bạn không nên đeo kính áp tròng mềm vì chúng có thể bị ố vĩnh viễn. Nếu bị bất cứ tác dụng phụ nào trong số này, bạn có thể tiếp tục dùng thuốc của mình.

Thuốc được kê đơn để điều trị bệnh lao có thể tương tác với các loại thuốc khác. Bạn nên cung cấp một danh sách các loại thuốc mà bạn đang dùng cho nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của bạn để tránh các trường hợp tương tác thuốc.

Ví dụ, thuốc điều trị bệnh lao có thể tương tác với thuốc tránh thai (thuốc viên ngừa thai) và có thể làm cho thuốc tránh thai kém hiệu quả hơn. Nếu bạn đang sử dụng thuốc tránh thai, hãy hỏi bác sĩ về biện pháp tránh thai thay thế trong khi đang dùng thuốc trị lao. Nếu đang dùng methadone (dùng để điều trị nghiện ma túy) trong quá trình điều trị lao, bạn có thể gặp triệu chứng cai nghiện. Bác sĩ hoặc y tá có thể cần điều chỉnh liều lượng methadone của bạn.

Bạn có thể tìm thêm thông tin về tác dụng phụ của thuốc trị lao tại địa chỉ www.cdc.gov/tb/topic/treatment/adverseevents.htm.

Tại sao tôi phải dùng thuốc điều trị lao lâu như vậy?

Mầm bệnh lao chết rất chậm. Để điều trị nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI), cần ít nhất 3 tháng (và có thể lâu hơn tùy vào loại thuốc bạn đang sử dụng) để tiêu diệt mầm bệnh lao.

Đối với bệnh lao, thường mất 6 tháng hoặc lâu hơn để các loại thuốc tiêu diệt hết mầm bệnh lao. Bạn có thể sẽ bắt đầu cảm thấy khỏe chỉ sau vài tuần điều trị, nhưng hãy cẩn thận! Mầm bệnh lao vẫn còn sống trong cơ thể ngay cả khi bạn cảm thấy tốt hơn. Bạn phải tiếp tục dùng thuốc cho đến khi hết mầm bệnh lao, mặc dù bạn có thể cảm thấy khỏe hơn và không còn triệu chứng của bệnh lao nữa.

Việc ngừng dùng thuốc hoặc không dùng tất cả các loại thuốc một cách thường xuyên có thể sẽ rất nguy hiểm. Mầm bệnh lao sẽ phát triển trở lại và bạn sẽ bị bệnh trong thời gian dài hơn. Mầm bệnh lao cũng có thể kháng lại các loại thuốc bạn đang dùng. Bạn có thể cần dùng nhiều loại thuốc mới khác nhau để tiêu diệt mầm bệnh lao nếu các loại thuốc cũ không còn tác dụng. Những loại thuốc mới này phải được dùng trong thời gian dài hơn và thường có nhiều tác dụng phụ nghiêm trọng hơn.

Nếu bị lây nhiễm trở lại, bạn có thể truyền mầm bệnh lao cho gia đình, bạn bè hoặc bất kỳ ai khác ở bên bạn. Điều **rất quan trọng** là phải uống tất cả các loại thuốc của bạn theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá.

Lao đa kháng thuốc (MDR TB) và lao kháng thuốc trên diện rộng (XDR TB) là gì?

Đôi khi, mầm bệnh lao kháng lại các loại thuốc dùng để điều trị bệnh lao. Điều này có nghĩa là thuốc không còn có khả năng tiêu diệt mầm bệnh lao nữa.

Lao đa kháng thuốc (MDR TB) là tình trạng do mầm bệnh lao kháng ít nhất hai loại thuốc điều trị lao quan trọng nhất: isoniazid và rifampin, gây ra.

Một dạng nghiêm trọng hơn của lao đa kháng thuốc được gọi là lao kháng thuốc diện rộng (XDR TB). XDR TB là một loại lao hiếm gặp, có khả năng kháng lại gần như tất cả các loại thuốc dùng để điều trị bệnh lao.

Nếu bạn không dùng thuốc theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá, dần dần mầm bệnh lao có thể có khả năng kháng với một số loại thuốc nhất định. Ngoài ra, những người đã từng ở cùng người bị MDR TB hoặc XDR TB cũng có thể bị nhiễm mầm bệnh lao đa kháng thuốc này.

Lao kháng thuốc xảy ra phổ biến hơn ở những người

- » Đã từng ở với người bị bệnh lao kháng thuốc.
- » Không dùng tất cả các loại thuốc theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá của họ.
- » Lại mắc bệnh lao sau khi đã dùng thuốc điều trị lao trong quá khứ.
- » Đến từ các khu vực đang lưu hành bệnh lao kháng thuốc.

Người mắc MDR TB hoặc XDR TB phải được điều trị bằng các loại thuốc đặc biệt. Việc điều trị mất nhiều thời gian hơn so với bệnh lao thông thường và thuốc có thể gây ra nhiều tác dụng phụ hơn. Người mắc MDR TB hoặc XDR TB có nguy cơ tử vong do bệnh này cao hơn. Người mắc MDR TB hoặc XDR TB phải tới khám chuyên gia về lao, người có thể theo dõi chặt chẽ quá trình điều trị của họ để đảm bảo phương pháp điều trị là có hiệu quả.

Điều trị quan sát trực tiếp (DOT) là gì?

Cách tốt nhất để nhớ dùng thuốc đó là tham gia chế độ điều trị quan sát trực tiếp (DOT), nhất là trong điều trị bệnh lao. Nếu tham gia DOT, bạn sẽ gặp một nhân viên chăm sóc sức khỏe mỗi ngày hoặc vài lần một tuần. Hai người sẽ gặp nhau tại một địa điểm mà cả hai cùng đồng ý hoặc thông qua phương thức điện tử. Có thể gặp trực tiếp ở phòng khám lao, tại nhà hoặc cơ quan của bạn hay bất kỳ địa điểm thuận tiện nào khác. Bạn sẽ dùng thuốc tại nơi này trong khi nhân viên y tế theo dõi. Một số chương trình phòng chống lao hiện áp dụng phương pháp điện tử để thực hiện DOT đối với cả bệnh lao và nhiễm lao tiềm ẩn (LTBI). DOT điện tử (eDOT) là một giải pháp thay thế cho DOT trực tiếp. Nếu eDOT có sẵn tại khu vực của bạn và bạn đủ điều kiện tham gia eDOT, nhân viên y tế sẽ theo dõi bạn dùng thuốc điều trị lao từ xa qua điện thoại thông minh hoặc thiết bị điện tử có khả năng quay video khác. Dù bằng cách trực tiếp hay sử dụng thiết bị điện tử, DOT sẽ giúp bạn nhớ dùng thuốc và hoàn thành phác đồ điều trị của mình. Điều này có nghĩa là bạn sẽ khỏe lại nhanh nhất có thể.

Nhân viên y tế cũng sẽ đảm bảo rằng các loại thuốc điều trị lao có tác dụng như bình thường. Người này cũng sẽ theo dõi các tác dụng phụ và trả lời bất kỳ câu hỏi nào của bạn về bệnh lao.

Ngay cả khi không tham gia DOT, bạn vẫn phải được bác sĩ hoặc y tá kiểm tra thường xuyên vào những thời điểm khác nhau trong suốt quá trình điều trị để đảm bảo mọi thứ diễn ra tốt đẹp. Điều này sẽ tiếp tục cho đến khi bạn khỏi bệnh.

Làm thế nào tôi có thể nhớ dùng thuốc điều trị lao nếu tôi không theo chế độ DOT?

Cách duy nhất để khỏe mạnh đó là dùng thuốc điều trị lao đúng theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá. Nhiệm vụ này có thể không dễ dàng gì! Nếu bị LTBI, bạn sẽ dùng thuốc điều trị LTBI của mình trong 3 tháng hoặc lâu hơn. Nếu bị bệnh lao, bạn sẽ phải dùng thuốc trong 6 tháng hoặc lâu hơn.

Tập thành thói quen có thể giúp bạn nhớ dùng thuốc trị lao theo chỉ dẫn. Dưới đây là một số cách giúp bạn nhớ dùng thuốc cho dù đang dùng thuốc trị LTBI hay thuốc trị bệnh lao:

- » Dùng thuốc vào cùng thời điểm mỗi ngày -- ví dụ, bạn có thể dùng trước khi ăn sáng, vào giờ giải lao thường xuyên hay sau khi đánh răng.
- » Nhờ một thành viên trong gia đình hoặc bạn bè nhắc bạn dùng thuốc.
- » Gạch mỗi ngày trên lịch sau khi đã dùng thuốc.
- » Bỏ thuốc vào hộp cấp thuốc hàng tuần mà bạn để cạnh giường hoặc trong ví hay túi của mình.
- » Sử dụng phiếu theo dõi thuốc để sắp xếp và quản lý thuốc của bạn. Trang web của CDC có sẵn phiếu theo dõi thuốc LTBI mà bạn có thể in ra. Trên phiếu theo dõi thuốc LTBI, có khoảng trống để ghi lịch trình điều trị, số lượng thuốc uống mỗi tuần và thông tin liên hệ của bác sĩ/ phòng khám. Để tải xuống và in phiếu theo dõi thuốc, hãy truy cập trang web của CDC tại địa chỉ www.cdc.gov/tb/education/patient_edmaterials.htm#Treatment.

LƯU Ý: Nhớ để tất cả các loại thuốc ngoài tầm với của trẻ.

Nếu bạn quên dùng thuốc vào một ngày nào đó, hãy bỏ qua liều đó và uống liều kế tiếp theo lịch trình. Nói với bác sĩ hoặc y tá của bạn rằng bạn đã bỏ lỡ một liều. Bạn cũng có thể gọi cho bác sĩ hoặc y tá của mình để được hướng dẫn.

Làm thế nào tôi có thể tránh để lây truyền lao?

Cách quan trọng nhất để tránh lây lan mầm bệnh lao đó là người bị bệnh lao truyền nhiễm phải uống tất cả các loại thuốc theo đúng chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá. Bạn cũng cần tuân thủ tất cả các buổi hẹn khám tại phòng khám của mình. Bác sĩ hoặc y tá của bạn cần xem tình trạng của bạn như thế nào. Khi đó, họ thường yêu cầu chụp X-quang phổi hoặc xét nghiệm đờm của bạn (đờm được khạc ra từ sâu trong phổi). Những xét nghiệm này sẽ cho biết liệu thuốc có tác dụng hay không. Các xét nghiệm cũng giúp xác định liệu bạn có còn có khả năng lây mầm bệnh lao cho người khác hay không. Nhớ nói với nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe của bạn về bất cứ điều gì mà bạn cho là sai.

Nếu bị bệnh lao đến mức phải tới bệnh viện, bạn có thể được đưa vào một phòng đặc biệt. Loại phòng này sử dụng lỗ thông hơi để ngăn mầm bệnh lao lây lan sang các phòng khác. Người làm việc trong những phòng đặc biệt này phải đeo khẩu trang đặc biệt để bảo vệ mình khỏi mầm bệnh lao. Bạn phải ở trong phòng để không lây mầm bệnh lao cho người khác.

Nếu có khả năng lây bệnh khi đang ở nhà, bạn có thể thực hiện các việc sau để bảo vệ những người khác ở gần bạn:

- » Uống thuốc theo chỉ dẫn. Việc này rất quan trọng!
- » Luôn che miệng bằng khăn giấy khi ho, hắt hơi hoặc cười. Cho khăn giấy vào túi kín và vứt đi.
- » Tách bản thân khỏi những người khác và tránh tiếp xúc gần gũi với bất kỳ ai. Ngủ trong phòng ngủ cách xa các thành viên khác trong gia đình. Tránh tiếp khách đến thăm nhà.
- » Không đi làm hay đi học.
- » Thường xuyên mở cửa sổ để không khí bên ngoài tòa nhà tràn vào (nếu bên ngoài không quá lạnh). Bệnh lao lây lan trong không gian nhỏ khép kín, nơi không khí không lưu chuyển. Đặt quạt ở cửa sổ để thổi (xả) không khí có thể chứa mầm bệnh lao ra ngoài. Nếu các cửa sổ khác trong phòng đóng thì hãy mở chúng để quạt có thể hút không khí trong lành vào. Điều này sẽ làm giảm khả năng mầm bệnh lao ở trong phòng và lây nhiễm cho người hít thở.

Hãy nhớ rằng bệnh lao lây lan qua không khí. Mọi người không thể bị nhiễm mầm bệnh lao khi bắt tay, ngồi trên bệ toilet hay dùng chung bát đĩa và đồ dùng với người bị bệnh lao.

Sau khi dùng thuốc khoảng 2 hoặc 3 tuần, bạn có thể không còn khả năng lây truyền mầm bệnh lao cho người khác nữa. **Bác sĩ hoặc y tá của bạn sẽ cho bạn biết khi nào thì bạn có thể trở lại làm việc hoặc trở lại trường học hay tới thăm bạn bè.**

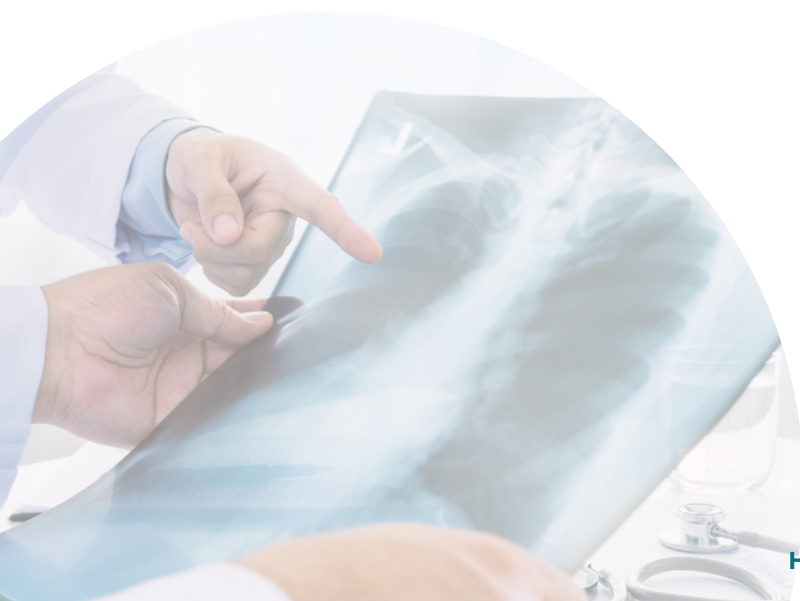
Hãy nhớ rằng bạn sẽ chỉ khỏe lại nếu dùng thuốc đúng theo chỉ dẫn của bác sĩ hoặc y tá.

Hãy nghĩ về những người có thể đã dành thời gian bên bạn, chẳng hạn như thành viên trong gia đình, bạn thân và đồng nghiệp. Sở y tế địa phương có thể cần làm xét nghiệm xem họ có bị nhiễm lao hay không. Bệnh lao đặc biệt nguy hiểm đối với trẻ em và người nhiễm HIV. Nếu bị nhiễm mầm bệnh lao, những người này cần phải dùng thuốc ngay lập tức để tránh tiến triển thành bệnh lao.

Các nguồn hỗ trợ khác về lao

Để biết thêm thông tin về nhiễm trùng lao tiềm ẩn (LTBI) và bệnh lao, vui lòng truy cập trang web của CDC tại địa chỉ www.cdc.gov/tb. Các tài liệu về LTBI và bệnh lao dành cho bệnh nhân cũng có sẵn bằng nhiều ngôn ngữ tại địa chỉ www.cdc.gov/tb/publications/culturalmaterials.htm và findtbresources.cdc.gov/.

Để biết thông tin về phương thức hỗ trợ và tiếp cận bệnh nhân lao, hãy truy cập We Are TB (www.wearetb.com). CDC cũng có bài viết về trải nghiệm cá nhân của những người đã được chẩn đoán và điều trị LTBI và bệnh lao, cũng như công việc của các chuyên gia kiểm soát bệnh lao. Truy cập trang về câu chuyện cá nhân với bệnh lao của CDC để biết thêm thông tin: www.cdc.gov/tb/topic/basics/personalstories.htm.

Số xuất bản: 30-1013

Để biết thêm thông tin hoặc đặt mua tài liệu giáo dục về bệnh lao,
hãy liên hệ với Sở y tế địa phương của bạn

Hoặc truy cập:

Trung Tâm Kiểm Soát và Phòng Ngừa Dịch Bệnh

National Center for HIV/AIDS, Viral Hepatitis, STD, and TB Prevention

(Trung Tâm Phòng Ngừa HIV/AIDS, Viêm Gan Do Vi-rút, Bệnh Lây Truyền

Qua Đường Tình Dục và Bệnh Lao Quốc Gia)

Division of Tuberculosis Elimination (Phân Ban về Ngăn Ngừa Bệnh Lao)

www.cdc.gov/tb

@cdc_TB

@CDCTB

**Centers for Disease
Control and Prevention**
National Center for HIV/AIDS,
Viral Hepatitis, STD, and
TB Prevention